دمثال په ډول لس کاله وړاندی خلک په دی نه پوهیدل چی دچاپیریال

ککړتیا څه زیانونه او ضررونه لری خلک دځنګلونو او نورو هغو عواملو له

اهمیت څخه بی خبره وو چی محیط پاک ساتی مګر اوس دوی دامسأله درک

کړی ده. همدارازمونږ باید خلک دمخدره موادو په اضرارو وپوهوواو ددوی

ذهنیت باید داخبره ومنی چی داکارضررلری.

اساسی پرابلم دادی که خلک په خپلو ځمکوکی غنم، جواراونوری ورته غلی دانی ونه کری، ترڅو به نړیواله ټولنه افغانانو ته غنم ورکوی، اوافغانان به په خپلو ځمکوکی کوکنارکری.

دمثال په ډول: پاکستانی ټولنه دافغانانو لپاره ډیر ښه مثال کیدلای شی.

څوکاله دمخه په پاکستان کی دګوتو په شمیرمعتادین موجود وومګراوس

ددوی شمیرترد وومیلونوزیات دی. افغانان باید داپرابلم جدی وګنی افغانی

ټولنه داعتیاد سره دمبارزی لپاره هیڅ وسایل نه لری که دنورومصائبو

ترڅنګ دامصیبت هم په افغانانوورزیات شی بیا به یی چاره ګرانه وی.

ښاغلی اندروپرایس دافغانستان دامنیتی وضعی اوبیادوانولوپه ارتباط

وویل : بله مسأله دافغانستان دامنیت مسأله دد. که دا پرابلم حل هم شی او په افغانستان کی امنیت راشی، ولی دامنیت باوجود به هم دافغانستان دبیاودانولوپروگرام دکوکنارو په کرلواو دمخدرو موادو په قاچاق پوری تړلی وی. ترڅو افغانان دکوکنارو کرل بند نه کړی په امنیت سربیره به دافغانستان دبیا ودانولوپروگرامونه دکوکنارو دکرلو اومخدره موادوپه قاچاق پوری مربوط وی.

افغانان باید په دی غوروکړی، ترڅو په افغانستان کی دکوکنارو کرل دوام ولری دبیا ودانولوکاربه له مشکلاتوسره مخامخ شی.

بل اساسی پرابلم دادی که خلک په خپلو ځمکو کی غنم، جواراو نوری ورته غلی دانی ونه کری. ترڅو به نړیواله ټولنه افغانانو ته غنم ورکوی. او افغانان به په خپلوځمکوکی کوکنارکری.

اوس د W.F.P نړیواله اداره له افغانانوسره دنړیوال پروگرام په چوکاټ کی دغنمو مرسته کوی، ولی بالاخره به داکار د W.F.P لپاره هم ستړی کوونکی وی اوپه دی مسأله به فکروکړی چی آیا افغانانو ته تردی زیات غنم ورکړی اوکه نه، که افغانان غنم په خپله تولید کړی، کیدای شی داکومکونه

دهیواد د نورو پرابلمونو په حل کی مرستندوی شی.

که مورد یو معتاد د تداوی مسأله وڅیړو موږ باید د هغه د تداوی او علاج له پاره پولړ مصارف ومنو، معتاد د بشری ټولنی داوروبار دی.

دافغانستان په باره کی به بالاخره کومک کوونکی هیوادونه او مرستندویه اداری داسوال رامینځ ته کړی، چی د کومکونو باوجود په افغانستان کی ولی د کوکنارو کرل دوام لری؟

داخبره سمه ده چی W.F.P اوس په افغانستان کی ډیر ښه کار سرته رسوی، مگر بالاخره به داخبره وکړی چی که څوک غنمو ته ضرورت لری نو باید په خپله یی په خپلو ځمکوکی وکری.

داخبره داسی مثال لری لکه یو څوک چی له چاڅخه پیسی پور اخلی او بیا پری قمار وهی بالاخره به داکومکونه بند شی، چی دا به یو نورمال انسانی عکس العمل وی بنا پردی د کوکنارو کرل د افغانستان د بیاودانولو په کارونو منفی اثر غورځوی او داکومکونه بی نتیجی پاتی کیږی. نو نړیوال به مجبور وی چی خپلی مرستی د نړی نورو هیوادونو ته ورکړی. نو موږ ی

دمعتادینو دپرابلم په هکله زیاته کړه:

که موږ دیومعتاد دتداوی مسأله وڅیړو موږباید دهغه دتداوی او علاج لپاره یولږ مصارف ومنو، معتاد دبشری ټولنی داوږوبار دی. افغانان همدا اوس په زرگونوزخمیان او دجگړی معلولین لری، کونډی او یتیمان ورترغاړی دی، که ددوی ترڅنگ معتادین هم پری علاوه شی دابه یوبل مصیبت وی.

اعتیاد په فامیلی اوټولنیز کلچرمنفی اثر غورځوی دکوکنارو کرل یوه ساده مسأله نه ده ځکه داپه خپله دهماغه هیواد لپاره چی کوکنار کری یوناورین اوپرابلم پیداکوی. په نتیجه کی باید ووایو چی دمخدره موادوپرابلم یونړیوال پرابلم دی اونړیوال کومکونه هم په همدی پوری تړلی دی.

ددی پوښتنی په ځواب کی چی دکوکنارو له کرلوڅخه څوک گټه اخلی؟

ښاغلی پرایس وویل : په دی برخه کی یوی دقیقی ارزیابی ته ضرورت دی په دی باندی باید فکروشی چی دکوکنارو له کرلوڅخه اصلی گټه څوک اخلی.

دکوکنارو دکرلو اصلی گټه دهقانانو ته نه بلکی دهغو قاچاق برانو ته رسیږی.

یوبزگر دکوکنارو دکرلو څخه ډیره کمه گټه لاس ته راوړی ، که سړی دهغی

سیمی بزگرچی هلته کوکنارنه کرل کیږی، دهغی سیمی دیوه بزگرسره مقایسه کړی چی هلته کوکنارکرل کیږی ددوی په اقتصادی ژوند کی توپیرنه لیدل کیږی یعنی دهقان په دواړوصورتونوکی غریب دی.

دکوکنارو کرونکی ځمکوال خلکوته اضرار رسوی، خوخپل ځان ته گټه نشی رسولی. په حقیقت کی دکوکنارو دحاصل څخه په لاس راغلی پیسی دهیواد په درد نه خوری ځکه هغه سرمایه په هیواد کی نه پاتی کیږی.

ولی دکوکنارو کرونکی ځمکوال خلکوته اضرار رسوی، خوخپل ځان ته گټه نشی رسولای، په حقیقت کی دکوکنارو دحاصل څخه په لاس راغلی پیسی دهیواد په درد نه خوری ځکه هغه سرمایه په هیواد کی نه پاتی کیږی. تاسوبه نه وی لیدلی چی یو دهقان یاځمکوال دافیموپه پیسو، کوم پیجارو موتراخیستی وی اویا یی پری کوم ښکلی کور جوړکړی وی ولی برخلاف یوقاچاقبریی هم موټرلری او هم ښکلی کورونه. په نتیجه کی باید ووایوچی کوکنارملک ته سرمایه نه راوړی بلکی له ملک څخه سرمایه وکاږی، نوکه څوک غواړی چی خپل اولاد، خپلی کورنی اوخپلو خلکوته پیسی پیداکړی

نوباید دکوکنارو په ځای داسی شیان وکری چی پیسی یی په هیواد کی دننه پاتی شی.

دکوکنارو کرل ددهقانانودژوند پرابلم نشی حل کولی ځکه ددوی دلاسونو دتیاکوڅخه نورخلک استفاده کوی ولی دخدی «ج» اودټولنی په نزد دهقان مسئول دی، دهقانان باید فکروکړی چی دچالپاره خدمت کوی دوی دیوی ډلي فاسدو عناصروپه خدمت کی دی چی هغوی دهیڅ شی پروانه لری او خود خواخلک دی.

دبلی پوښتنی په اړوند ښاغلی اندوپرایس وویل ایا له کوکناروڅخه په لاس راغلی پیسی ډیری دی اوکه د خیریه موسسود کومکونواندازه؟ده څرگنده کړه دیوی سیمی خلک چی هلته کوکنارکرل کیږی باید داخبره له ځانه سره په ټولنیزه سطحه وسنجوی چی که دوی په خپله سیمه کی دکرل شوو کوکنارو ټول عاید راټول کړی ایا په دی به یو مکتب یا کوم سرک اویاهم کومه شفاخانه دسیمی دخلکولپاره جوړه شی؟ په دقیق ډول سړی ویلای شی چی نه، خوله بله پلوه که دکوکناروکرل بند شی خیریه موسسی دکوکنارو دعاید څوچنده خدمتونه خلکوته سرته رسوی لکه

گندم یا خاشخاش؟

متن دری مصاحبه آقای اندروپرایس آمر اداره(UNDCP)(پروگرام ملل متحد برای کنترول مواد مخدره) درپشاور که قبلاًدرشماره، چهارم مؤرخ(۲۱ / ۱ / ۱۳۷۳) درجریده، بیان به چاپ رسیده است .

دمکتبونو ،سرکونو ،شفاخانواونورعام المنفعه تاسیساتوجوړول.

ښاغلی پرایس دیوی پوښتنی په ځواب کی چي که بزرگرانوته دکوکنارو دکرلوپه مقابل کی معاوضه ورکړي شي وویل: دانظربالکل غلط دی چی یوڅوک ووای چی دهقانانوته باید دکوکنارودکرلوپه مقابل کی معاوضه ورکړی شی. داخبره په دی معنی ده لکه یوڅوک چی تاته ووای چی هم راته کورجوړ کړه هم پیسی راکړه ځکه چی ته زما لپاره کورجوړوی اویالکه یو مریض چی داکترته مراجعه وکړی اوورته ووای چی هم می تشخیص وکړه، هم می تداوی وکړه او هم راته پیسی راکړه، موږدافغانانولپاره مکتبونه جوړوو، سرکونه جوړوو کانالونه او زراعتی ساختمانونه ورته جوړوو داټول په دې خاطردی چی افغانانوته متبادل کارپیداشی ،که څوک دهقانانوته داخبره کوی چی دوی باید دکوکنارودکرلوپه مقابل کی معاوضه وغواړی دوی په حقیقت کی ددهقانانو او ټولنی دښمنان دی. ځکه دوی نه غواړی چی ټولنه داعتیاد له تباه کوونکی مرض څخه خلاصه شی.

***

اعتیاد شخصیت و صحت را از بین میبرد

مفاد اصلی زرع کوکنار به زارعین نه، بلکه به قاچاقبران آن میرسد

مبارزه بامواد مخدراکنون به عنوان یك وظیفه معاصراجتماعی واخلاقی دربرابر جامعه بشری قراردارد. مبارزه بامخدرات وشیوع آن درمیان نسل جوان نخست ازهمه به وظیفه اساسی وسایل اطلاعات جمعی جهان مبدل شده است. روی همین اصل چندی پیش درشمارهء چهارم مورخ ۲۱ / ۱ / ۱۳۷۳ جریده بیان مصاحبه با آقای اندروپرایس آمر اداره پروگرام ملل متحد برای کنترول مواد مخدره

(UNDCP) درپشاور صورت گرفته است . دراین مصاحبه برجهات اساسی مبارزه علیه مواد مخدره وجلو گیری ازکشت کوکنار روشنی انداخته شده است. بخاطرانکه پیام های به نشر رسیده دراین مصاحبه تازه نگهداشته شده باشد ویا درنظرداشت اهمیت مسئله متن این مصاحبه رابه شکل بروشور، تکثیر نموده وانرا بدسترس خواننده گان گرامی قرارمیدهیم.

شاغلی پرایس درپاسخ برخی پرسش ها چنین اظهارداشتند:

ازمصاحبه باشماخیلی مسرورم زیرا روزنامه هاوجراید حقایق ونظریات را روشن ساخته وبه مردم تقدیم می دارد.

مسأله مواد مخدراصلاً یك مسأله مربوط افغانها بوده که تاثیرات منفی آن در حال وآینده جامعه افغانی محسوس خواهد بود ،افغانهاییکه درقبال جامعه ومردم خویش احساس مسؤولیت مینمایند باید درین راه مبارزه کنند.

وظیفه اساسی اداره UNDCP پروگرام ملل متحد برای کنترول مواد مخدره اینست تایکجاویکمك سایرمؤسسات UNدررابطه باکنترول وامحای مواد مخدرپیشنهاد دقیق برای افغانهاپیشکش نماییم، هرگاه درین امر پیروز گردیم .کارمفیدی خواهد بود.

جامعه افغانی بامشکلات فراوان مواجه بوده وامراض گوناگون آنرا تهدید مینماید ، علاوه برسایر بیماری ها مامرض تولید واستعمال مواد

مخدررا درجامعه افغانی تشخیص داده طرق تداوی وجلوگیری این مرض مهلك را به افغانها روشن می سازیم .

برای این منظورمایك چوکات منطقی راطرح نموده ایم زیرا درکنار پرابلم باید راه حل آن نیز مشخص گردد.

اداره ء UNDCP به سویه ء جهانی در راه تسریع وموثرنمودن چنین فعالیت ها نقش کتلست راایفامینماید.این نقش درچوکات وسیع جهانی انجام میابد

> جامعه افغانی بامشکلات فراوان مواجه بوده وامراض گوناگون آنرا تهدید مینماید، علاوه برسایربیماریهامامرض تولیدواستعمال مواد مخدر رادرجامعه افغانی تشخیص داده طرق تداوی وجلوگیری این مرض مهلك را به افغانها روشن می سازیم.

مانظربه مسؤولیتی که داریم فعالیت های خویشرا در چوکات ملل متحد تنظیم مینماییم اداره ء UNDCP درین مبارزه تنها نبوده بلکه مؤسسه جهانی ملل متحد درین مبارزه با ما مساعدت وهمکاری مینماید.

مؤسسه ملل متحد یك مجمع جهانی بوده وافغانستان یکی ازاعضای فعال آن میباشد،بدینترتیب مابرای یك کشورعضو مجمع بین المللی درچوکات مؤسسه جهانی ملل متحد کار مینماییم ، ومطابق

اعتیاد دسړي شخصیت

او صحت له منځه وړي

دکوکنارو دکرلو اصلي ګټه بزګرانو ته نه بلکې دهغې قاچاقبرانو ته رسیږي

دمخدره موادو په ضد مبارزه اوس دیوې ټولنیزې او اخلاقي دندې په توګه دنړیوالې ټولنې په مخکې پرته ده، مخدره مواد او په ځوان نسل کې دنشئي موادو دخپریدو په ضد مبارزه ترټولو نه مخکې داوسنۍ نړۍ دډله ییزو اطلاعاتو دوسایلو اساسي دنده تشکیلوي. دهمدې اصل په بنا څه موده مخکې دبیان جریدې په ځلورمه ګڼه (۱۳۷۳/۱/۲۱) کې، په پېښور کې

هدایت کشورهای عضو جامعه بین المللی فعالیت می کنیم .

مرکز اداره UNDCP درویانا موقعیت داشته ومابودجه خویشرا ازآنطریق بدست میاوریم ، بودجه UNDCP ازطرف کشورهای عضوسازمان ملل متحد تمویل می گردد. وهمین بودجه امکانات مالی مارا تشکیل میدهد .اکثریت کشورهای عضوجامعه بین المللی مانند کشورهای اسلامی کشورهای غربی وافریقایی ازینطریق بامامساعدت مینمایند. کاروفعالیت اداره ما (UNDCP) بخشی ازمبارزه جهانی برضد مواد مخدر بوده ومامشترکاً باUNDP دریك چوکات فعالیت مینماییم.

این پروگرام درگام نخست درسال ۱۹۸۹بنام احیای مجدد وبازسازی بوجود آمد که اهداف عمده آنرامنع کشت کوکنار وکاهش تقاضابرای تولیدات کوکنار تشکیل میداد . برنامه آگاهی وتداوی معتادین باین منظور درپروگرام گنجانیده شد.

مااین دووظیفه یعنی کنترول کشت کوکناروپروگرام اطلاعاتی وبیان اضرارمواد مخدره ومبازه بااعتیاد راهمزمان پیش میبریم .

جهت نیل باین هدف ما اموراعمار مجدد را آغاز نمودیم که اعمارمکاتب، کلینیك های صحی، سرکها ، ساختمانهای زراعتی، پاك کاری کاریزها وکانالهادرآن شامل بود ودرکنارآن پروگرام آموزش مهارتهای مسلکی وکاریابی برای مردم هم مطرح بوده درین عرصه

بعضی پروژه های تجاری ، فارمهای مرغداری وایجاد باغهابرای زارعین تحقق پذیرفت.

طوریکه قبلاً تذکار یافت ماباتحقق این امر دوهدف درپیش داشتیم: یکی کاهش دادن تدریجی کشت کوکناروبالاخره ازبین بردن آن وبخش دیگرآن کاهش تقاضابرای مواد مخدر.

ازجمله برنامه های مایکی هم A.C.C پروگرام آگاهی عمومی مردم ازاضرارواستعمال موادنشه آورمیباشد:

بخاطرنیل باین هدف کورس های کوتاه مدتی را ایجاد مینماییم که درآن علمای دینی، دکتوران، معلمین، مشران قومی ومامورین ولسوالی هاشرکت می ورزند.ازطریق این کورسهای تربیوی وتبلیغاتی کمپاین تبلیغاتی راراه اندازی ومردم را درمبارزه علیه مواد مخدرتشویق نموده وبه آنهادر مورد اضرارمواد مخدرومسوؤلیت های اجتماعی شان درین زمینه معلومات می دهیم .

بعداً آنها درپرتو همین معلومات درمناطق مربوطه شان کارهای تبلیغاتی ومثمررا انجام می دهند.

امروزمؤسسه های کمك رسانی بین المللی کمکهای خویشرابه مسأله نارکوتیك پیوند داده اند. کشورهاییکه میخواهند چنین کمکهارابدست آورندبایدمسأله کشت وقاچاق موادمخدرراحل نمایند

ازجـــانب دیـگربـوســـیلـه پوســـتـــرهـا ونشـــریـه های مختصر(پامفلیتها)کمپاین تبلیغاتی خویشرا پیش می بریم. شاغلی اندروپرایس درپاسخ به سوال دیگراظهارداشت :

هنگام آغـاز مـبـارزه برضـد مـواد مـخـدر مـاتنهـابودیم ودرین راسـتـاکارهای زیادی راانجام دادیم ولی اکنون مـاتنهـانبـوده بلکه درین مبارزه دوستان دیگرهم باما یکجااند

تـاسـال ۱۹۹۱ هیچ یکی از NGO هادرمورد وضعیت نارکوتیك معلومات نداده ونه درمورد مـبارزه دراین راه کدام پیشنهادی بااداره ماارائه داشتند که چگونه برضد نارکوتیك مبارزه صورت گیرد.مااینکار را بصورت تدریجی انجام دادیم وتاکنون هم راه درازی درپیش است .

ولی اکنون هیچ مـوسـسـه ای وجود ندارد کـه درپروژه های خـویش مسأله نارکوتیك را درنظرنگرفته باشد.امروز موسسه های کمك رسانی بین المللی کمك های خـویشـرا به مـسـأله نارکـوتیك پیـوند داده اند. کشورهاییکه میخواهند چنین کمك هارا بدست آرند باید مسأله کشت وقاچاق مواد مخدرر احل نمایند.

بهمین گونهE.E.C هم کـه یکی از ادارات کـمك دهنده مـیـباشـد، مـسـاعدت های خویشرا بااین مسأله پیوند داده است که باید مسـأله کنترول مواد مخدره درنظر گرفته شود. همچنان موسسه ODA هم کمك هاوبودجه را به کنتـرول مـواد مـخـدره مـربوط سـاخـتـه است . تلاش

مـادراینست کـه تمام مـوسـسـات ، ادارات ومنابع کـمك دهنده باید مساعدت های خویشرا به مسأله مواد مـخدرمشروط ساخته یعنی کمك هارا باید صرف کشورهایی بدست آرند که درراه مبارزه باکشت وقاچاق موادمخدرسهم فعال گرفته اند.

افـغـانهـاباید بصـورت خـاص این مـسـأله را درك نمایند وبدانند کـه درصـورت عدم جلوگیری ازکشت کوکنارکمك های جهـانی به کـشورشـان با موانع مواجه خواهد شد.

تمام NGO های کـمك دهنده وکـمك گـیـرنده مؤظف اند کـه درجـهت کنترول وامـحـای مـواد مـخدروبرضد قـاچاق آن مشـتـرکاً مـبـارزه نمایند، ماجهت نیل باین هدف تمام موسسات رابخاطرپروگرام ومبارزه مشترك دعوت مینماییم.

نامبرده علاوه نمود:

بخش دیگر عـبـارت ازبخش فـراگـیـری وآمـوزش مـیـبـاشـد. این امرازاهمیت فوق العاده برخور داربوده زیراتاسطح آگاهی مردم بلند نرود

افغانهاباید بصورت خاص این مسأله رادرك نمایند وبدانند که درصورت عدم جلوگیری از کشت کوکنارکمکهای جهانی به کشورشان باموانع مواجه خواهدشد

PROPERTY ACKU

کاری صورت گرفته نمیتواند. طورمثال ده سال قبل مردم نمیدانستند که آلودگی محیط زیست چه زیانهایی را دربردارد ومردم ازاهمیت جنگلات وسایر عوامل پاکی محیط زیست بی خبربودند . ولی اکنون این مسأله را درك نموده اند.همینگونه ماباید مردم را به اضرارمواد مخدر آگاه سازیم وذهنیت شان باید این را بپذیرد که استعمال مواد مخدرزیان آورمیباشد.

ده سال قبل مردم نمیدانستند که آلودگی محیط زیست چه زیانهایی رادربردارد مردم ازاهمیت جنگلات وسایرعوامل پاکی محیط زیست بی خبربودند ولی اکنون اینمسأله را درك نموده اند همینگونه ماباید مردم را به اضرار مواد مخدر آگاه سازیم وذهنیت شان باید این راپبذیرد که استعمال مواد مخدر زیان آورمیباشد.

به گونه مثال جامعه پاکستان برای افغانها نمونه خوبی بوده میتواند. چند سال قبل تعداد انگشت شمارمعتادین درپاکستان وجود داشتند ولی اکنون تعداد شان ازدوملیون افزایش یافته است .

افغانها باید این پرابلم راجدی گرفته زیرا جامعه افغانی هیچ وسیله مبارزه علیه اعتیاد راندارد، هرگاه مصیبت اعتیاد بالای مصایب دیگرافغانها علاوه شود علاج وچاره آن مشکل خواهد بود.

شاغلی اندروپرایس در رابطه به وضع امنیتی وبازسازی افغانستان

اظهار داشتند:

مسأله دیگر، مسأله امنیت افغانستان میباشد. هرگاه این مسأله حل گردد وامنیت هم به وجود آید. برنامه بازسازی افغانستان به کشت وقاچاق مواد مخدروابسته خواهد بود.

افغانهاباید تعمق نمایند تاوقتیکه درافغانستان کشت کوکناردوام داشته باشد کاراعمار مجدد بامشکلات روبرو خواهد بود.

پرابلم اساسی دیگراینست هرگاه مردم در زمین های خویش گندم ، جواری وغله های مشابه را زرع نه نمایند تاچه وقت جامعه بین المللی به افغانستان گندم خواهد داد وافغانها در زمین های خویش کوکنارکشت خواهند نمود.

مسأله دیگر،مسأله امنیت افغانستان میباشد.هرگاه این مسأله حل گردد وامنیت هم به وجود آید، برنامه بازسازی افغانستان به کشت وقاچاق مواد مخدروابسته خواهد بود.

اکنون اداره بین المللی W.F.P درچوکات پروگرام جهانی ، به افغانستان گندم مساعدت می نماید ولی بالاخره اینکاربرای W.F .P خسته کن خواهد بود وباین مسأله خواهد اندیشید که آیالازم است بیشتراز این به افغانها گندم مساعدت کند یاخیر؟

هرگاه افغانها خود شان گندم تولید کنند این کمك هابه حل سایر پرابلم های کشورمساعدت خواهد نمود. کشورهاوادارات کمك کننده به افغانستان بالاخره این سوال رامطرح خواهدساخت که باوجود کمکهاومساعدت هاچرا درافغانستان کشت کوکنارادامه دارد ؟ درست است که W.F.P تاکنون درافغانستان بوجه احسن کار انجام داده است ولی بالاخره اینرا خواهد گفت، کشوریکه به گندم ضرورت دارد باید درزمین های خویش آنراکشت کند.این سخن بدین معنی است که شخصی از کدام نفر پول قرض کرده وتوسط آن قمار بازی نماید .بالاخره این کمك ها قطع خواهند شد که این یك عکس العمل نورمال انسانی خواهد بود.

هرگاه مسأله تداوی یك معتاد را بررسی نمایيم، لازم است تاجهت تداوی ومعالجه وی مصارفی رامتقبل شویم.معتادین باردوش جامعه بشری میباشند.

برهمین اساس است که کشت کوکنار بالای فعالیت های اعمارمجدد افغانستان تأثیر منفی واردنموده واین مساعدت هابی نتیجه میماند، جهانیان مجبور میشود تاکمك های خویشرا به سایر کشورهامبذول دارند.

هرگاه مسأله تداوی یك معتاد رابررسی نماییم لازم است تاجهت تداوی ومعالجه وی مصارفی را متقبل شویم. معتادین باردوش جامعه بشری میباشند. افغانها همین اکنون با پرابلم هزاران زخمی ومعلولین جنگ بیوه زنان ویتیمان مواجه بوده هرگاه معتادین برآن ها علاوه گردد مصیبت دیگری راببار خواهد آورد.

اعتیاد بالای کلتور خانواده گی واجتماعی تأثیرمنفی وارد مینماید .کشت کوکنار مسأله ساده نبوده زیرا برای کشور کشت کننده فاجعه وپرابلم بارمیاورد درنتیجه باید گفت که پرابلم مواد مخدر ، پرابلم جهانی بوده وکمکهای بین المللی هم به ان وابسته میباشد.

افغانهاهمین اکنون باپرابلم هزاران زخمی ومعلولین جنگ، بیوه زنان ویتیمان مواجه بوده هرگاه معتادین برآن هاعلاوه گردد مصیبت دیگری راببار خواهد آورد.

درپاسخ باین سوال که از کشت کوکنارکی نفع می برد ؟

شاغلی پرایس اظهارداشت:

درینمورد به ارزیابی دقیق ضرورت است. باید بدانیم که ازکشت کوکنارکی نفع می برد ؟ نفع اصلی ازکشت کوکنار رانه دهقانان، بلکه قاچاق بران بدست میآورد.

یك دهقان ازکشت کوکنارنفع بسیارکم بدست میآورد هرگاه دهقان منطقه یی راکه کوکناردرآن کشت نمیگردد بادهقانیکه کوکنارکشت مینماید مقایسه کنیم درسطح زندگی آن ها کدام تفاوت دیده نمیشود یعنی درهر دوحالت دهقان ثروتمند نمیباشد.

اما زمینداران کشت کننده کوکناربه بشریت زیان رسانده وبرای خویش نفع رسانیده نمیتوانند. درحقیقت پول بدست آمده از کشت کوکنار به درد کشور نخورده زیرا آن سرمایه درداخل کشور باقی نمی ماند. دیده نخواهید بود که دهقانی یازمینداری از پول تریاك ، موتر پیژارو ویاکدام خانه لوکس خریداری کرده باشد ولی برعکس قاچاقبران هم دارای خانه ها وهم موترهای لوکس میباشند .درنتیجه باید گفت که کوکنار به کشورکشت کننده سرمایه بارنیاورده بلکه سرمایه را بیرون می کشد بناً اگرکسی بخواهد که برای اولاد ، خانواده وکشور خود پول بدست آورد باید عوض کوکنارچیزهای راکشت کند که پول بدست آمده از آن در داخل کشور باقی بماند.

زمینداران کشت کننده کوکنار به بشریت زیان رسانده وبرای خویش نفع رسانیده نمیتوانند. درحقیقت پول بدست آمده ازکشت کوکناربه دردکشور نخورده زیراآن سرمایه درداخل کشورباقی نمی ماند.

کشت کوکنار نمیتواند پرابلم دهقانان راحل نماید زیرا از آبله دست

آنها مردم دیگراستفاده می کند ولی به نزد خداوند تعالی ومردم دهقانان مسوول اند آنهاباید فکرکنند که برای کی خدمت میکنند آنها درخدمت یك گروه عناصر فاسد اند که پروای چیزی را نداشته ومردمان خود خواه اند.

هرگاه کسی برای دهقانان بگوید که درمقابل قطع کشت کوکنار معاوضه آنرا طلب نمایید درحقیقت، آنها دشمن دهقانهاوجامعه میباشند زیرا نمیخواهند جامعه ازمرض تباه کن اعتیاد رهایی یابد.

دررابطه به پرسش دیگری که مقدار پول بدست آمده ازکشت کوکناربیشتراست یاکمکهای مؤسسات خیریه، اظهارداشت که :

باشنده گان منطقه ایکه درآن کوکنارزرع می گردد باید درسطح جامعه این رامحاسبه کنند که ازپول بدست امده ازکشت کوکنارمی توانند درمنطقه خویش مکتب، سرك ویاکدام شفاخانه اعمار کنند ؟بطوردقیق گفته می توانیم که پاسخ منفی است .ولی ازجانب دیگراگرکشت کوکنارقطع گردد موسسات خیریه چندین برابرعاید بدست آمده از کوکناربه اهالی منطقه خدمت خواهد نمود یعنی به اعمار مکاتب ،سرکها ، شفاخانه ها وسایر تأسیسات عام المنفعه می پردازند.

شاغلی پرایس درپاسخ به این سوال که اگردرمقابل کشت کوکنار به

،دملگرو ملتونو دمخدره موادو دکنترول دپروگرام (UNDCP) داداری له آمر ښاغلی اندروپرایس سره مرکه شوی. په دی مرکه کی دمخدره موادو سره دمبارزي په هکله اود کوکنارو دکښت دبندولو په باره کښی رڼا اچوله شوی ده ددی په خاطر چي ددغي مرکي پیغامونه اومواد تازه وساتل شی اوهم دمسالی داهمیت په خاطر دغه مرکه دیوی رسالی په بڼه خپرو او گرانو لوستونکو ته یی وړاندي کوو. ښاغلی پرایس دیو لړپوښتنو په ځواب کی داسی وویل :

ستاسی سره په مرکی کولو خوښ شوم ځکه اخبارونه نظریات برسیره کوی اوخلکو ته یی رسوی.

> **دافغانستان ټولنه له ډیرو مشکلاتو سره مخامخ ده، مختلف امراض دغه ټولنه تهدیدوی دنورو مرضونو ترڅنګ موږ په افغانی ټولنه کی دمخدره موادو دتولید او استعمال مرض تشخیص کړیدی**

دمخدره موادو مساله زموږ له نظره اصلاً په افغانانو پوری مربوط مساله ده چی په افغانی ټولنه باندی به یی منفی تاثیرات په اوس او راتلونکی کی

دهاقین معاوضه آن داده شود اظهار داشت :

این نظرکاملاً نادرست است که اگرکسی بگوید که درمقابل عدم کشت کوکناربه دهقانان پول معادل آن داده شود .این بدان معنی است که شخصی از شما تقاضانماید که هم برایم خانه اعمارکن وهم پول نقد بده زیرا برایم خانه اعمارمی کنید ویامثلاً یك مریض نزد داکترمراجعه کرده وبرایش بگوید که هم مرض مراتشخیص کن وهم تداوی کرده وهم پول نقد برایم بدهید.

مابرای افغانهامکاتب اعمارنموده سرکها ، کانالها وتأسیسات زراعتی را احیا و یامجدداً بوجود می آوریم . اینهمه بخاطر آنست که برای افغانهاکار متبادل تهیه شود.هرگاه کسی برای دهقانان بگوید که درمقابل قطع کشت کوکنار معاوضه آنرا طلب نماید درحقیقت،آنهادشمن دهقانها وجامعه میباشند زیرا نمیخواهند جامعه ازمرض تباه کن اعتیاد رهایی یابد.

B
6.54
PRY
4685

محسوس وی هغه افغانان چی دخپلی ټولنی اوخلکو په وړاندی دمسولیت احساس کوی هغوی باید په دی لاره کی مبارزه وکړی.

زمونږ دااداری (دملګروملتو دمخدره موادو په ضد دکنترول نړیوال پروګرام (UNDCP) اساسی وظیفه داده چی که چیری دنورو UN ایجنسیو په مرسته وتوانیږو چی دمخدره موادو دکنترول اوله منځه تګ په اړوند افغانانوته یو دقیق پیشنهاد وړاندی کړو ، نوکه موږ په دی کارموفق شو دابه ډیر ګټور کار وی.

دافغانستان ټولنه له ډیرو مشکلاتو سره مخامخ ده ، مختلف امراض دغه ټولنه تهدیدوی دنورو مرضونو ترڅنګ موږ په افغانی ټولنه کی دمخدره موادو دتولید او استعمال مرض تشخیص کړیدی موږ افغانانو ته ددی مرض دمخنیوی اوتداوی لاری چاری په ګوته کوو . ددی هدف لپاره موږ یو منطقی چوکاټ جوړ کړی دی، ځکه یو پرابلم وی اوبل دهغه دحل لاره.

د (UNDCP) اداره په نړیواله سویه په دی باره کی دفعالیتونو دچټکتیا او موثرتیا لپاره دکتلست رول لوبوی . دارول په یوه پراخه نړیوال چوکاټ کی ترسره کیږی.

موړ د هغه مسوولیت له مخې چې لرویی د ملګرو ملتو په چوکاټ کې خپل فعالیتونه تنظیموو. د (UNDCP) اداره په دې مبارزه کې یوازې نه ده بلکې د ملګرو ملتو نړیواله موسسه زموږ سره په دې مبارزه کې مرسته او ملګرتیا کوي.

اوس نړیوالو کومک ورکونکو ایجنسیو خپلو کومکونو ته د نارکوتیکو د مسألې پورې پیوند ورکړی دی. هغه هیوادونه چې غواړي د غه مرستې ترلاسه کړي باید په خپل هیواد کې د مخدره موادو د کرکیلې او قاچاق مسأله حل کړي

د ملګرو ملتو موسسه یوه نړیواله ټولنه ده او افغانستان د هغې یو فعال غړی دی چې په دې ترتیب سره موږ د نړیوالې ټولنې د یوه غړي هیواد لپاره د ملګرو ملتو د نړیوالې موسسې په چوکاټ کې کارکوو هغه هیوادونه چې په دې ټولنه کې متحد دي موږ د هغې د هدایت مطابق فعالیت کوو. د (UNDCP) د اداري مرکز په ویانا کې دی او موږ د هغوی له لارې بودجه ترلاسه کوو او دغه بودجه د ملل متحد غړي هیوادونه (UNDCP) ته ورکوي چې همدا زموږ امکانات دي او د نړۍ اکثره هیوادونه چې د نړوالې ټولنې غړي دي

لکه اسلامی هیوادونه، غربی هیوادونه ، افریقایی هیوادونه له دی لاری زموږ سره مرستی کوی.

زموږ دا داری (UNDCP) کاراو فعالیت د مخدره موادو په ضد د نړیوالی مبازی یوه برخه ده موږ په افغانستان کی د (UNDP) سره په یوه چوکاټ کی کارکوو.

دغه پروګرام په لومړی قدم کی په ۱۹۸۹ کال د دوباره آبادۍ او بیارغونی په نامه مینځ ته راغی، دی پروګرام دوه هدفه لرل ، یویی د کوکنارو د کرلوبندول او بل یی د کوکنارو د تولیداتو په باب د تقاضا کمول و ،د دی هدف د ترسره کولو لپاره د خبرتیا پروګرام، او د معتادینو تداوی شامله ده .

موږ دغه دواړه کارونه چی یویی د کوکنارو د کرلو کنترول او بل یی د خبرتیا پروګرام دی او خلکوته د مخدره موادو اضرار بیانوی او د اعتیاد په مقابله کی مبارزه کوی همزمان مخکی وړو.

د دی هدف لپاره موږ د بیا ودانولو کارونه شروع کړل چی په هغوکی د مکتبونو، صحی کلینیکنو، سرکونو ،د زراغتی ساختمانونو جوړول د کاریزونو او د کانالونو پاکوالی شامل وو او د دی کار ترځنګ خلکوته

دمسلکی مهارتونود زده کړی پروګرام او د دندی دپیداکولو مسأله هم مطرح وه په دی برخه کی د ترکانی ځینی پروژی دچرګانو فارمونه او ځمکوالو ته دباغونو دجوړولو کارونه شوی دی.

افغانان باید په خاص ډول دامسأله درک کړی اوپه دی خبره باندی ځانونه پوه کړی چی ترڅود کوکنارو کرل بندنه کړی .ددوی هیواد سره به نړیوالی مرستی له خنډسره مخامخ شی.

لکه څنګه چی مخکی وویل شول موږ له دی کارڅخه دوه هدفه لرو یویی په تدریجی ډول دکوکنارو کمول او بالاخره له مینځه وړل دی اوبله برخه یی دمخدره موادولپاره دتقاضا کمول دی.

زموږ دپروګرامونوله جملی نه یو هم د A.C.C (دنشیی موادودناوړه استعمال داضرارو څخه دعامه خبرداری پروګرام) دی

ددی هدف دسرته رسولولپاره موږدلنډی مودی کورسونه چی په هغوکی دینی علماء ، داکتران، ښوونکی ، قومی مشران او دولسوالیوماموریـن برخه اخلی، موردد ی تربیوی اوتبلیغی کورسونوله لاری یوتبلیغاتی کمپاین په

لاره اچوو خلک دمخدره موادو په ضد مبارزه کی له ځانه سره شریکوو ، خلکوته په کورسونوکی دمخدره موادو داضرارواوپه دی برخه کی ددوی دتولنیزو مسولیتونوپه باب معلومات ورکوو ،چی بیادوی دهمدی معلوماتو په رڼاکی دخپلواړوندو سیموله خلکو سره تبلیغی اومثمرکارسرته رسوی .له بله پلوه مورد پوسترونواولنډو نشریو (پامپلیټونو) دنشرولوپه ذریعه خپل تبلیغاتی کمپاین مخ په وړاندی بیایو.

لس کاله وړاندی خلک په دی نه پوهیدل چی دچاپیریال ککړتیا څه زیانونه اوضررونه لری خلک دځنګلونو اونورو هغو عواملو له اهمیت څخه بی خبره وو چی محیط پاک ساتی مګراوس دوی دا مسأله درک کړی ده . همداراز موږ باید خلک دمخدره موادو په اضرار وپوهوو او ددوی ذهنیت باید داخبره ومنی چی داکار ضررلری.

ښاغلی اندروپرایس دیوی بلی پوښتنی په ځواب کی څرګنده کړه:

مونږ چی کله دمخدره موادو په ضد مبارزه پیل کوله ، هغه وخت موږ تنها وو موږ په دی لاره کی زیات کارسرته ورساوه ،مګر اوس موږ تنها نه یوبلکی په دی مبارزه کی نوراندیوالان هم لرو.

تر ۱۹۹۱ کال پوری هیڅ یوی NGO موږ ته دنارکوتیکودوضعیت په

هکله معلومات نه وو راکړی اونه یی په دی لاره کی دمبارزی کوم وړاندیزموږ ته کړی وچی څنگه دنارکوتیکوپه مقابل کی مبارزه وشی ، موږ داکار په تدریجی ډول ترسره کړ او اوس هم لا اوږده لاره په مخ کی پرته ده . مگر اوس داسی ایجنسی نشته چی هغوی په خپلو پروژوکی دنارکوتیکومسأله په نظر کی ونه نیسی.

افغانی ټولنه داعتیاد سره دمبارزی له پاره هیڅ وسایل نه لری که دنورو مصائبو ترڅنگ دامصیبت هم په افغانانو ورزیات شی بیابه یی چاره گرانه وی

اوس نړیوالو کومک ورکوونکوایجنسیوخپلوکومکونوته دنارکوتیکودمسألی پوری ارتباط ورکړی دی. هغه هیوادونه چی غواړی دغه مرستی ترلاسه کړی باید په خپل هیواد کی دمخدره موادودکرکیلی اوقاچاق مسأله حل کړی.

همدارنگه E.E.C چی یوه لویه مرسته ورکوونکي اداره ده اوس یي خپلو کومکونوته له دي مسألي سره پیوند ورکړی چي دمخدره موادودکنترول مسأله په نظر کی ونیسی.

همدارازد ODA موسسی هم خپل کومکونه اوبودجه دمخدره موادو په کنترول پوری مربوط کړی دی.

زموږ هلی ځلی دادی چی ټولی مرستـه ورکونکی اداری اومنابع باید خپل کومکونه دمخدره موادو په مسألی پوری مشروط کړی، یعنی دغه مرستی باید یواځی هغه هیوادونه ترلاسه کړی چی دمخدره موادو دکرکیلی اوقاچاق په مقابل کی فعاله اوبریالی ونډه لری.

افغانان باید په خاص ډول دامسـأله درک کړی اوپه دی خبره باندی ځانونه پوه کړی چی ترڅو دکوکنارو کرل بندنه کړی. ددوی هیواد سره به نړیوالی مرستی له خنډ سره مخامخ شی.

دټولومرسته ورکوونکواو مرسته اخستونکوNGO گانووظیفه ده چی دمخدره موادو دکنترول اوله منځه تگ او دهغو دقاچاق په مقابل کی گډه مبارزه وکړی. موږ دی هدف ته درسیدوپه خاطرټولی ایجنسی دیوگډ پروگرام او مبارزی لپاره دعوتوو.

نوموړی زیاته کړه: بله برخه داموزش اوزده کړی برخه ده داکارډیر اهمیت لری ځکه ترڅوخلک پوه نشی دیوکارسرته رسول گران دی.

غنم یا کوکنار؟

غنم یــا کــــوکنار؟

گـندم یــا خاشخاش؟

درسالی پیژندنه

د کتاب نوم : غنم یا کوکنار؟
گندم یا خاشخاش؟

لیکونکی : د بناغلی اندروپرایس د مرکی متن (پښتو، دری)

شمیر : ۲۰۰۰ ټوکه

د چاپ نیټه : د ۱۳۷۳ هـ ش کال لیندی (۱۹۹٤ م کال دسمبر)

نشرونکی موسسه : ANAR (انار)

کومکورکوونکی موسسه : UNDCP

کمپیوټر : عبدالحی سحر

This project was supported by :
Afghanistan Drug Control and Rural Rehabilitation Programme (ADCRP)
AFG/89/580
Funded by :
United Nations International Drug Control Programme (UNDCP)
and Executed by :
United Nations Development Programme/Office for Project Services (UNDP/OPS)

This publication does not reflect the opinions, views and policies of the United Nations International Drug Control Programme, United Nations Development Programme /Office for Project Services nor any of their programmes and/or activities.

Available from
Afghanistan Drug Control and Rural Rehabilitation Programme (ADCRP)
Box 776, University Town
Peshawar

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست

په پیښور کې د (UNDCP) (د مخدره موادو د مخنیوي نړیواله اداره)

د اداري د مشر ښاغلي اندرو پرایس د مرکې پښتو متن چې د بیان جریدې

په ځلورمه ګڼه (۱۳۷۳/۱/۲۱) کې خپره شوې ده.